

የዝንጀሮ ፈንጣጣ ምንድን ነው?

የዝንጀሮ ፈንጣጣ በዝንጀሮ ፈንጣጣ ቫይረስ ምክንያት የሚመጣ ተላላፊ በሽታ ነው። አብዛኞቹ ሰዎች መጠነኛ ህመም የሚያጋጥማቸው ሲሆን ያለ ህክምና ከበሽታው ያገግማሉ። ሆኖም ሽፍታው (ቁስለኞቹ) ህመም ፈጣሪ ሊሆኑ ይችላሉ። ማንኛውም ሰው በዝንጀሮ ፈንጣጣ ሊያዝና በሽታውን ሊያስተላልፍ ይችላል። ሁሉም ሳይሆኑ ግን አብዛኞቹ የ2022 ዓ.ም የዩ.ኤስ የበሽታው ተያዦች ጌዮች፣ ባይሴክሹዋል እና ሌሎች ከወንዶች ጋር ግብረ ስጋ ግንኙነት ያደረጉ ሰዎች (MSM) ይገኙበታል። ይህ ቡድን በተለይም የተለያዩ የግብረ ስጋ ግንኙነት አጋሮች ያሉት MSM በአሁኑ ወቅት ለዝንጀሮ ፈንጣጣ ተጋላጭ የመሆን ስጋቱ ከፍተኛ ነው።

የዝንጀሮ ፈንጣጣ የሚተላለፈው እንዴት ነው?

- በዋነኝነት በቅርብ ወይም የገላ ለገላ ንክኪ፣
- የግብረ ስጋ ግንኙነት ወይም የቅርብ/የገላ ለገላ ንክኪ (የአፍ፣ የቂጥ እና የብልት ንክኪን ጨምሮ)
- ማቀፍ፣ መሳም፣ መተቃቀፍ እና መተሻሻት ሽፍታውን (ቁስለኞች) ወይም
- የሰውነት ፈሳሾችን መንካት

• መኝታ፣ ፎጣ ወይም በበሽታው በተያዘ ሰው የተነካኩ ያልታጠቡ አልባሳትን በጋራ መጠቀም

የዝንጀሮ ፈንጣጣ በበሽታው ወደተያዘ ሰው በመሄድ ወይም በበሽታው ከተያዘ ሰው ጋር በመነጋገር ምክንያት አይተላለፍም።

የዝንጀሮ ፈንጣጣ ምልክቶች ምንድን ናቸው?

በየትኛውም የሰውነት ክፍል ላይ የሚታይ ሽፍታ (1 ወይም 2 ነጠብጣቦች ቢሆኑም እንኳ)፣ ለአንዳንድ ሰዎች ይህ ሽፍታ ብቸኛው የሚታይባቸው ምልክት ሊሆን ይችላል

ትኩሳት ብርድ
ብርድ ማለት
ራስ ምታት
የጡንቻ ህመሞች እና የጀርባ ህመም የብሽሽት አብጠት

ምልክቶቹ በአብዛኛው ከተጋላጭነት በኋላ ከ 3-17 ቀናት ውስጥ ይታያሉ። ህመሙ በመደበኛነት ከ2-4 ሳምንታት ቀናት ይቆያል።

ፎቶግራፉን ያነሳው፣ የዩኤ የጤና ጥበቃ ኤጀንሲ (UK Health Security Agency)

ምልክቶች ከታዩብኝ ምን ማድረግ አለብኝ?

እራስዎን ከሌሎች ሰዎችና የቤት እንስሳት ያግልሉ፣ ሽፍታዎን (ቁስለኞች) ይሸፍኑ፣ እንዲሁም የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ። ወደ ጤና እንክብካቤ መስጫ ተቋም ከመሄድዎ በፊት ደውለው የዝንጀሮ ፈንጣጣ ስጋት እንዳጋጠምዎ ማሳወቅ አስፈላጊ ነው።

እራስዎን ከሌሎች ሰዎችና የቤት እንስሳት ያግልሉ፣ ሽፍታዎን (ቁስለኞች) ይሸፍኑ፣ እንዲሁም የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ።

የዝንጀሮ ፈንጣጣን እንዴት መከላከል እችላለሁ?

ከሌላ ሰው ሽፍታ (ቁስል) ወይም እኩክ ጋር የቅርብ፣ የገላ ለገላ ንክኪ አያድርጉ። በበሽታው ከተያዘ ሰው ጋር አይሳሳሙ፣ አይቀፉት፣ አይተቃቀፉ ወይም የግብረ ስጋ ግንኙነት አያድርጉ። የመመገቢያ እቃዎችን እና ኩባያዎችን በጋራ አይጠቀሙ። አልጋ፣ ፎደዎች ወይም የግል የመዋቢያ እቃዎችን በጋራ አይጠቀሙ። ረጅም፣ የገላ ለገላ ንክኪን የሚይዙ ተግባሮችን ያስቀሩ።

በበሽታው ከተያዘ ሰዎች ጋር ከተነካኩ በኋላ እጆቻችንን በሳሙናና ውሀ ይታጠቡ ወይም በአልኮል የተነከረ የእጅ ማጽጃ ይጠቀሙ። በበሽታው ከተያዘ እና እራስዎን ከሌሎች ሰዎች ማግለል ካልቻሉ ከመተንፈሻ አካል የሚወጡ ፈሳሾች (ምራቅና አክታ) እንዳይወጡ ለማገድ የፊት ጭምብል ይልበሱ እንዲሁም እንዲሁም ሽፍታዎን (ቁስለኞች) ይሸፍኑ።